

Kaivosmineraaliverolain muuttaminen

Sodankylän kunnan kanta 11.10.2025

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaoston pyyntö 24.10.2025

Kunnanjohtaja

Jari Rantapelkonen

jari.rantapelkonen(at)sodankyla.fi

Sodankylä on kaivosmyönteinen kunta

- Kaivosteollisuus ja malminetsintä ovat elintärkeitä kuntalaisten hyvinvoinnille ja alueen elinvoimalle
- Sodankylä on ensimmäinen kunta jossa kaivosohjelma
- Kevitsan kaivos Sodankylässä
- Kaksi maailmanluokan malmien mineraalilöytöä Suomessa, molemmat Sodankylässä
 - Sakatti Mining Oy:n kaivosprojekti (EU:n strateginen kaivoshanke; ainoa Lapissa)
 - Rupert Resourcesin kaivosprojekti Ikkari, kultaesiintymä
- Aiesopimus Sakatti Mining Oy – Sodankylän kunta
- Suomessa eniten malminetsintää Sodankylässä -> Suurin geologien tihentymä Suomessa
- Kunta investoinut palveluihin (koulu, varhaiskasvatus, asunnot, liikuntapalvelut, kaavoitus, tiestö, ym) merkittävästi

Muita lähtökohtia lausunnolle

1) Nykyinen kaivosmineraalilaki toimii käytännössä

ja se oli kaikille kohtuullinen kompromissi.

2) Haittaverot

pitää kohdentua sinne missä haitat syntyvät.

Ei ole tarkoitettu valtion velan
lyhentämiseen.

1) Kaivosmineraaliverolain valmisteluprosessi puutteellinen

- Kunnilta pyydettiin lausuntoa syksyllä 2025 lakiluonnokseen; Keminmaa, Kittilä ja Sodankylä antoivat yhteisen lausunnon
- Em. kuulemisen jälkeen on erilaista informaatiota liikkunut siitä, että kaivosmineraaliverolain sisältöön tehtäisiin merkittäviä muutoksia mm. kunnan ja valtion jako-osuuksiin ja veron laskentamalliin
- Kunnat ovat halunneet päästä keskustelemaan valmistelijoiden ja päättäjien kanssa -> Lähes mahdotonta
- Kunnassa ei ole riittävästi tietoa nyt valmistelussa olevista asioista kuten veron laskentamallista tai jako-osuudesta -> Vaikea ottaa kantaa eikä ole kysyttykään
- Vaikutukset kaivosteollisuuteen ja kuntiin saattavat olla erittäin merkittäviä
- Kunnat ovat Kuntalain (22 §) mukaan velvoitettuja pitämään huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista sekä edistämään niitä ennen päätöksentekoa

⇒ Asiaa ei ole riittävän hyvin valmisteltu

⇒ Valmistelussa on merkittävä kuulemispuute

Vaatus

Asia tulee valmistella uudelleen riittävän hyvin siten, että kaivoskunnilla on selkeä asiakirjaluonnos, johon ne voivat ottaa kantaa ennen päätöksentekoa.

2) Kaivosmineraalilain valmistelu perustuu liian suppeaan näkökulmaan

”Valtiolla on liikaa velkaa, tarvitaan rahaa.”

- Keskittyminen vain talouteen, valtion velan hoitamiseen ja verokertymän kasvattamiseen johtaa liian kapeaan näkemykseen kaivosten merkityksestä ja kuntien vastuista
=> **Verolaskelmien kokonaisvaikutuksista ei ole tietoa** eikä laskelmia, vaikutukset lienevät negatiivisia.
- **Sosiaalinen kestävyys jää huomiotta** laskentamalleissa
=> Valtion ja kuntien suhteen avoimuus ja luottamus
=> Kaivosten hyväksyttävyys todennäköisesti heikkenee, mikäli verolaki heikentää kuntien asemaa tai valtio saa mahdollisesta verokertymän kasvusta suuren osan
- => Kunnissa päätetään kaavoissa kaivosten tulemisesta
- **Ympäristön kestävyys jää huomiotta** laskentamalleissa
=> Haitta ympäristölle. ”Kun kaivos loppuu, niin kunta jää elämään kaivostoiminnasta aiheutuneiden haittojen kanssa.
- **Vaikutukset kaivosyhtiöiden toimintaan ja talouteen jäävät kokonaisuutena huomiotta**
=> Kaivosten elinkaari lyhenee sekä investoinnit pienenevät / jäävät mahdollisesti tekemättä
- => Lainsäädännön poukkoilevuus ja epävarmuus vaikuttaa kaivosyhtiöiden halukkuuteen investoida ja laajentua
- **Vaikutukset kuntien talouteen jäävät huomiotta**
=> Kunnat keräävät yhteisöveroa ja kunnallisveroa, joiden kokonaiskertymä tulee pienenemään kaivosten elinkaaren lyhentyessä
=> Samalla kunnat joutuvat investoimaan lisääntyneiden palvelutarpeiden vuoksi infrastruktuuriin merkittävästi

Vaatus

*Verolaskelmien kokonaisvaikutus
tulee ottaa huomioon ja laskea.*

*Esimerkiksi kaivosten elinkaaren lyhentyessä
ja investointien pienentymisen vaikutukset
kuntien elinvoimaan tulee ottaa huomioon*

*samalla kun yhteisöverokertymä ja kunnallisverokertymä
pienentyvät elinkaaren pienentyessä.*

3) Muut huomioitavat asiat

- Nykyisen kaivosmineraaliverolain jako-osuuteen (60 % kunnalle, 40 % valtiolle) ei tule tehdä muutoksia sillä se vaarantaa sosiaalisen hyväksynnän ja kaivosten perustamisen
- Kunnan verokertymän tulee olla mahdollisimman ennakoitava ja vakaalla laskentapohjalla, nykyinen ns. louhittujen malmien määrään perustuva malli toimii hyvin ja on oikeudenmukainen
- Kunnalle tuleva verokertymä ei saa laskea

Ongelma on se, että kokonaisvaikutuksista ei ole tietoa

- Kaivosmineraaliverolla valmistaudutaan kunnissa tulevaisuuteen sekä kaivosten tuloon palvelutarpeiden kasvaessa että kaivosten loppumisen jälkeiseen tilanteeseen
- Kaivosyritysten investoinnit vähenevät ja kaivosten elinkaari lyhenee
- Sosiaalinen hyväksyttävyys kunnissa heikkenee

Vaatimus

Kaivosten sosiaalista hyväksyttävyyttä ei tule vaarantaa kaivosmineraaliverolain uudistuksella.

Kuntien vastuu ympäristöstä ja infrastruktuurista tulee ottaa kokonaisuutena huomioon.

